

Stafkaorte

Aailijk is topograefische kaart een betere benaming. Stafkaorte wiere vroeger al in de 19e êeuw gemaakt voor de militaire staf. Daer komt die naam dus vandaen. Ze benne begonne met êest hêel Nederland in 355 vaksies te verdêele en te nummere met 'n cijfertie en 'n letter, denk mor aan 'n schaokbord. Zô is 't Slierechse vaksie 38D, dus aailijk stafkaart nummer 38D, en Gurrekom is dan weer stafkaart 38G. Voor de stafkaart van d'n Biesbosch schuive me vijf vaksies naer beneejene en twêê naer links dus kaart 44B.

Om die kaorte te maoke, verraal in de 19e êeuw, mot dat 'n monnikewaarek gewist weze. Gao mor nae, elleke straet, huis, schuurtie en slôt mos percies ingemete worre deur de landmeters van 't kedaster. Nae 'n jaer of twêê mosse ze weer nieuwe kaorte maoke met aalle wijziging daerin opgenome. Faaitelijk was 't een karrewaai wà nooit gerêed kwam. Mor zôôas aal z' n daege kwam ok hiero de mederrene techniek 'n handjie hellepe. In 1913 gong 't vliegveld Soesterbaareg ope met 'n paor vliegmesienes, die êeste mesienes wiere nie vol gehonge mè bomme en grenaote, mor mè speesjaole fototoestelle en lenze die ok afstand konne mete. Fotograefie maokte aal dat meet- en tekenwaarek 'n stuksie simpelder en sneller.

In de jaere 60 kwamme d'r sateliete voor spionaozie, commenecaosie en 't weerbericht. Laeter, in de jaere 70, kwamme d'r ok nog navigaosie sateliete bij. Verraal van die GPS navigaosie sateliete hê me veul perfijt: in d'n oto, op de fiets of wandelend, verdwaole is t'r nie meer bij. As ie dà zou wille, met 'n computer en 'n stuksie software kè je nou je aaige topograefische kaorte uitprinte van ellek stuksie op deuzen aerdbol. Ik kwam zô 'n pergrammao tege op de website van de scouting (de vroegere padvinderij). Ze printe êest de kaart uit van 't teraain waero ze rond gaon lôope struine. Ovve ze dan ok GPS gebruike? Dà

sting d'r nie bij. Meschie gebruike ze nog ouwerwets 'n kompas, liniaol en 'n potlôôd bij die kaort. Dà je nooit blindelings ken vertrouwe op GPS sting pas nog in de krant. Al vijf oto's te waoter in de haove van Marseille deur 'n fout in 't navigaosiesysteem. Anno 2020 worre d'r nog aaltijd pepiere routekaorte gemaakt. 'k Zou d'r voor de zekerhaaid toch mor êëntjie meeneme op vekansie. Vedder wens 'k iederêên nog 'n gezonde en fijne zeumer.

Een Mandemaokertie